

BORÅS STAD

Årsredovisning 2023

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Grunduppdraget	4
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser	4
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	6
2.3 Verksamhetsmått	8
2.4 Jämställdhetsperspektivet	9
3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd	10
3.1 Kommunfullmäktige	10
4 Resurser	13
4.1 Nämndens verksamhet 1.....	13
4.2 Nämndens verksamhet 2.....	18
4.3 Samhällsbyggnadsförvaltning	20
5 Investeringar	23
5.1 Sammanställning Investeringsvolymer	23
5.2 Investeringar, årliga anslag	23
5.3 Investeringar som löper över flera år	23
6 Exploateringsredovisning	24
7 Arbetsgivarpolitik	26

1 Inledning

Kommunstyrelsen har under 2023 haft tre ramar: Stadsledningskansliet, Kommungemensam och Samhällsbyggnadsförvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen tillkom som ny ram inför året och innebar en ny organisering 2023 för Kommunstyrelsens förvaltning, där två förvaltningar – Stadsledningskansliet och Samhällsbyggnadsförvaltningen – beredde ärenden och utförde uppdrag åt Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktiges budget för 2024 innebär emellertid att ramen för Samhällsbyggnadsförvaltningen till stora delar går över till Samhällsbyggnadsnämnden. Intäkter och kostnader kopplade till den strategiska markförsörjningen samt ekonomi kopplat till investeringar och exploateringar kommer dock stanna kvar hos Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har från den 1 januari 2023 fått ansvaret att leda och samordna övergripande miljö- och klimatfrågor; tidigare benämndes detta som miljöstrategiska frågor. Detta har inneburit att Kommunstyrelsen har fått ansvaret att revidera de kommunövergripande styrdokumenterna inom miljö- och klimatområdet såsom energi- och klimatstrategin och miljöprogrammet. Kommunstyrelsen ansvarar även för att dela ut pengar ur klimatkompensationsfonden, vilket tidigare Miljö- och konsumentnämnden ansvarade för. I och med Kommunstyrelsens nya uppgifter har Samhällsbyggnadsförvaltningen förstärkts med Miljö- och klimatavdelningen där några av medarbetarna bereder ärenden åt Kommunstyrelsen.

Till 2023 flyttade också Överförmyndarenheten från Sociala omsorgsförvaltningen till Stadsledningskansliet. Enheten tillhör Stadsledningskansliet men arbetar enbart åt Överförmyndarnämnden.

År 2023 genomfördes en ytterligare organisationsförändring när avdelningen Sekretariatet bildades genom en sammanslagning av Juridiska enheten, Administrativa enheten, Stadsarkivet samt den politiska organisationen. Sekretariatet sköter även Valkansliet,

Kommunstyrelsen har inför 2023 beslutat om att införa två nya råd, Upphandlingsrådet och Kollektivtrafikerådet och att förändra uppdraget för två redan befintliga råd: Klimatrådet och Digitaliserings- och innovationsrådet (tidigare IT-rådet). Uppdragsbeskrivningarna för råden togs på sammanträdet den 5 december 2022 och råden har haft 10 sammanträden vardera.

Årets ekonomiska resultat

Stadsledningskansliet hade en ram på 166,6 mnkr och gjorde ett överskott på 2,0 mnkr. I resultatet ingår öronmärkta medel för projektet Organisationshälsa. Räknas dessa bort blir resultatet i stället ett budgetöverskott på 7,5 mnkr. Stadsledningskansliet har under året haft flera oförutsedda poster, bland annat i form av utgifter för lastbilsställplats (2,8 mnkr), bidrag till Borås TME för trygghetsskapande åtgärder (0,8 mnkr) och bidrag till fiberförening (netto 1,5 mnkr). Dessa har dock vägts upp av bland annat en intäkt för justering av försäkringsskador (3,7 mnkr) samt större positiva avvikelser på personalbudgeten.

Kommungemensamma ramen omfattade 136,95 mnkr och gjorde ett överskott på 0,7 mnkr. Överskottet berodde till största delen (0,5 mnkr) på att de extratjänster som kommunen köper från Västtrafik inte nyttjades av boråsarna i så stor grad som var budgeterat.

Samhällsbyggnadsförvaltningen hade en ram på -0,1 mnkr och gjorde ett överskott på 4,7 mnkr. Överskottet beror dels på överskott i personalbudgeten (3,2 mnkr), dels på högre intäkter än budgeterat (överskott 4 mnkr). Gällande intäktsavvikelsen har Mark- och exploateringsavdelningen stora intäkter för nyttjanderätter av mark som räknas upp med konsumentprisindex. I och med inflationsutvecklingen blev dessa betydligt högre än prognosen inför året. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under årets ökat sina kostnader för externt köpta tjänster för att använda överskottet.

2 Grunduppdraget

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Kommunstyrelsen har helhetsansvar för stadens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning vilket bland annat innebär att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunala verksamheter som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Kommunstyrelsen är också strategiskt ansvarig inom ett antal olika områden.

Inom ramen för Kommunstyrelsens uppdrag genomförs en rad verksamheter varje år. Nedan beskrivs ett axplock av sådant som Kommunstyrelsen och dess förvaltningsorganisation arbetat med 2023.

Läget i omvärlden

År 2023 har varit ännu ett år med krig i Europa. Kommunikationsavdelningens arbete under året har med anledning detta fortsatt haft stort fokus på kriskommunikation. Borås Stad deltog också under hösten i den nationella beredskapsveckan genom att uppmärksamma vikten av krisberedskap och hur kommunens invånare kan förbereda sig inför en samhällskris.

Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) har under 2023 fortsatt haft ett högt tryck på avdelningens samtliga funktioner med anledning av en mångfacetterad risk- och problembild internationellt, nationellt och lokalt. Detta beror delvis på rådande konflikter i omvärlden, terrorattentat i Europa, påverkanskampanjer och ett försämrat säkerhetsläge vad gäller organiserad brottslighet och gängkriminalitet med ett stort antal skjutningar och sprängningar 2023, vilket påverkar lokalsamhället i Borås på olika sätt. Rådande terrorhotnivå (nivå 4 på en femgradig skala gör gällande att enhetens arbete med omvärldsbevakning och samverkan med berörda myndigheter intensifieras.

Välfärdsbrottslighet har varit ett prioriterat område 2023, där en ny utredare har rekryterats och samverkan med förvaltningar och bolag har etablerats. Arbetet kommer att ytterligare utvecklas och fortsätta som ett prioriterat område även 2024.

En ny kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys genomfördes 2023, vilken ligger till grund för stadens säkerhets- och beredskapsarbete. Under året har Säkerhetsenheten intensifierat arbetet med utbildnings- och övningsinsatser vad gäller hot och våld, pågående dödligt våld, krisledning med mera. Säkerhetsteknik har varit ett fokusområde där projektering och installation av bevakningskameror, passersystem och larminstallationer ökat inom Borås Stads verksamheter.

Ekonomiskt har det också varit osäkert i samhället, vilket har märkts av på flera sätt. Marknaden för bostäder har tydligt bromsat in under 2023 och efterfrågan från exploatörer på mark för bostäder har minskat. Året har också varit utmanande utifrån ett inkösperspektiv. Förändringarna i omvärlden har fortsatt gjort att upphandlingar, avtal och affärsmodeller har behövts utvecklas och anpassas. Den ökade inflationen har inneburit prisökningar inom många områden. Koncerninköp har strävat att balansera pris och kvalitet mot verksamhetens behov. För att bättre hantera inköp i kommunkoncernen har Koncerninköp under året tagit fram en inköpsprocess.

Digitalisering och IT

Att digitalisera och effektivisera Borås Stads arbetssätt är en nödvändighet dels för att vi ska kunna förhålla oss till vår omvärld och förbättra våra verksamheter för dem som nyttjar våra kommunala tjänster, dels för att vi ska kunna spara resurser. Samtidigt ställer digitalisering stora krav på verksamheterna i frågor om exempelvis informationssäkerhet.

Enheten Strategisk IT är ett stöd för förvaltningarna i deras arbete med IT och digitalisering, och enheten är även ett stöd och en kravställare för Dataservice på Servicekontoret. Utifrån Borås Stads digitala strategi har arbetet fortsatt i forumet Digital Arena. Stadens informationssäkerhetsansvariga har lett och samordnat arbetet med informationssäkerhet i organisationen tillsammans med förvaltningarna och har tydliggjort brister som staden bör arbeta vidare med på ett mer strukturerat sätt. Under året har

arbetet med digitalisering även stämms av med Digitaliserings- och innovationsrådet samt med styrgrupp Digitalisering.

Under 2023 har ett arbete inletts med att se över hur Borås Stads arbete med digitalisering ska genomföras framöver. Det har lett till ett gemensamt förvaltningsövergripande arbete där det tydliggjorts att detta område är prioriterat och en viktig del i verksamhetsutvecklingen samt en förutsättning för att staden ska kunna möta framtidens behov av välfärd. Arbetet kommer att fortsätta under 2024. Det fortsatta arbetet syftar till att kraftsamla kring digitalisering och att vi ska få ut större effekt av de totala resurserna vi har idag. Prioriteringar ska göras utifrån förvaltningars behov med syfte att förenkla och förbättra boråsarnas vardag.

Stadsarkivet fortsätter att e-arkivera handlingar från Borås Stads verksamhetssystem. All digital information som genereras inom stadens verksamheter och som bedöms vara värd att bevara inför framtiden ska så småningom överföras till e-arkivet. För att säkerställa detta har en större uppgradering av e-arkivsystemet genomförts under året och Stadsarkivet har inlett ett utökad samarbete med Dataservice, där en särskild utvecklare ska se till att e-arkivverksamheten inte blir lika leverantörsberoende i framtiden.

Personaltidningen Saxen blev helt intranätsbaserad 2023, vilket gör den lättåtkomlig, både via intranätsappen i telefon och via dator. Det ger goda möjligheter att nå ut brett till medarbetare i Borås Stad. Tillgängligheten, samt miljöfördelar och ekonomi, vägdes in i beslutet att inte längre trycka Saxen.

Kommunikationsavdelningen har testat AI-tjänster för text och foto, för att se hur detta kan underlätta avdelningens arbete.

Personal- och förhandlingsavdelningen leder fyra förvaltningsövergripande grupper som arbetar med den framtida personal- och kompetensförsörjningen. Det handlar om att få fler att jobba längre, fler att jobba mer, minska ohälsan på våra arbetsplatser och öka digitaliseringen. Under 2023 har två digitala introduktioner färdigställts, vilka går i drift i mitten av januari 2024. Dessa ska användas för att öka möjligheten att attrahera, rekrytera och behålla personal. Genom verktyget har förvaltningsspecifika introduktioner, generella utbildningar och specifika guider skapats som man kompletterar och utmanar traditionellt lärande i klassrum.

Hållbarhet

Under 2023 har de tre dimensionerna av hållbarhet (ekologisk, ekonomisk samt social hållbarhet) på ett tydligare sätt börjat knytas samman inom Borås Stad, och det avdelnings- och förvaltningsövergripande arbetet för att nå en mer hållbar stad har konkretiserats på ett flertal sätt. En plats där detta arbete märks tydligt är Borås Stads ekonomistyrningsavdelning.

Ekonomisk förvaltning har alltid varit inriktad på ekonomisk hållbarhet, men under 2023 har de två andra hållbarhetsdimensionerna tagit mer plats i Ekonomistyrningsavdelningens arbete. Exempelvis har avdelningen påbörjat arbetet med förberedelser för att implementera EU:s direktiv för icke-finansiell hållbarhetsrapportering (CSRD) i stadens bolag. CSRD:s krav på hållbarhetsrapportering kommer vara tvingande för företag på ett sätt som tidigare inte förekommit. I längden är det dessutom inte otroligt att CSRD, eller något liknande, även blir tvingande för kommuner att följa.

Under året har det dessutom tagits fram ett grönt ramverk för obligationer, vilket beslutades av Kommunstyrelsen under hösten. Detta arbete har genomförts av personal från Ekonomistyrningsavdelningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen och har lett till ett arbete med att identifiera hållbara tillgångar i koncernen. Dessutom har ett arbete med långsiktig investeringsplanering för Borås Stad inletts, för att kunna ta fram bättre beslutsunderlag inför politiska prioriteringar.

Borås Stads externa webbplats boras.se har utvecklats med en ny del, *Hållbar utveckling*, som förklarar Borås Stads strategiska arbete för att uppfylla stadens hållbarhetsmål. I samband med detta lanserades även avdelningen *Borås bygger* på webbplatsen. Här kan allmänheten ta del av vad som är på gång när det gäller stadsplanering och byggprojekt – allt från utveckling av nya stadsdelar till nya cykelvägar.

År 2023 slutfördes alla provtagningar i Viskan, inom ramen för projektet om sanering av ån. Under 2024 kommer det tas fram miljökonsekvensbeskrivning, teknisk beskrivning och ansökan om åtgärd.

Under våren antogs det nya miljöprogrammet. Det är ett styrdokument som syftar till att minska Borås Stads negativa miljöpåverkan och öka våra positiva miljöeffekter. Miljöprogrammet fungerar som en del av en övergripande plattform för att driva på och sätta ramarna för vårt strategiska och systematiska arbete med ekologisk hållbarhet. Med hjälp av miljöprogrammet samordnas uppföljning av exempelvis Borås Stads energi- och klimatstrategi, avfallsplan, koldioxidbudget och klimatlöften.

Inom kraftsamlingen *Klimatneutrala städer 2030* tecknas varje år ett så kallat klimatkontrakt. Borås Stad skrev under detta kontrakt även 2023, vilket innebär att vi ska bidra till att öka takten i klimatomställningen för att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader.

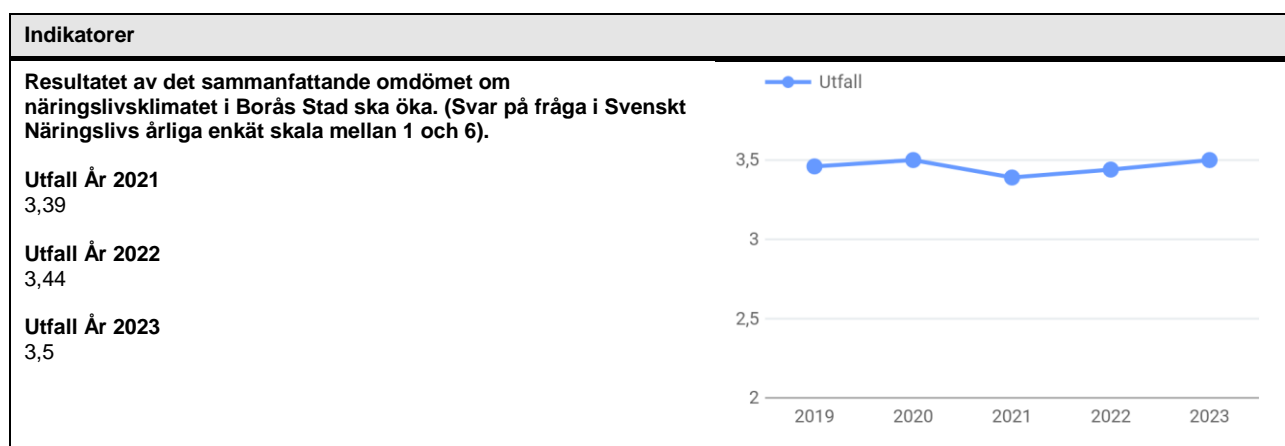
Under 2023 togs en klimatrappport fram som beskriver hur arbetet med klimatfrågor fortskrider. Uppföljningen visar att Borås Stad och Borås som geografiskt område inte når de utsläppsminskningar som krävs för att nå vare sig Parisavtalet eller vårt klimatkontrakt. I klimatrappportens rekommendationer till fortsatt arbete föreslås en kraftsamling inom transportområdet samt strategisk planering för vattenrisker.

Klimatrådet är ett beredande organ under Kommunstyrelsen. Förutom att bereda ärenden har rådet fått ta del av viktig information kring klimatarbetet i Borås Stad. På agendan har varit frågor som berör stadens strategiska dokument med inriktning på klimatanpassning, utsläppsminskning, biologisk mångfald, stadens arbete med det nyantagna miljöprogrammet, klimatkontrakt med mera. Klimatrådet har vid flera tillfällen även samverkat med boråsarna i olika dialogforum.

Under året har arbetet fortsatt utifrån de fastställda handlingsplanerna för Socialt hållbart Borås. En uppföljning har gjorts utifrån de effektmål som tagits fram av Kommunstyrelsen. Av uppföljningen framgår att de insatser som genomförs inom ramen för Socialt hållbart Borås är viktiga.

Inom Socialt hållbart Boråshar en fristående fortsättning av utställningen Drömmen om Norrby genomförts, nu med fokus på Sjöbo. Utställningen har lyft fram åtta personer som bor på Sjöbo. Kommunikationsinsatsen bidrog till att stödja det områdesutvecklingsarbete som satts igång på Sjöbo.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer															
<p>Rankingen i SKR:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI) ska öka</p> <p>Utfall År 2021 78</p> <p>Utfall År 2022 77</p> <p>Utfall År 2023 75</p>	<p>— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>77</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>75</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2018	74	2019	72	2020	72	2021	78	2022	77	2023	75
År	Utfall														
2018	74														
2019	72														
2020	72														
2021	78														
2022	77														
2023	75														
<p>Antal gästnätter i Borås ska öka.</p> <p>Utfall År 2021 162 841</p> <p>Utfall År 2022 235 154</p> <p>Utfall År 2023 231 373</p>	<p>— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>215 000</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>220 000</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>165 000</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>125 000</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>235 154</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>231 373</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2018	215 000	2019	220 000	2020	165 000	2021	125 000	2022	235 154	2023	231 373
År	Utfall														
2018	215 000														
2019	220 000														
2020	165 000														
2021	125 000														
2022	235 154														
2023	231 373														
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 2,8</p> <p>Utfall År 2022 3,5</p> <p>Utfall År 2023 4,1</p>	<p>— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>5,0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>7,8</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>3,0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>2,8</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>3,5</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4,1</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2018	5,0	2019	7,8	2020	3,0	2021	2,8	2022	3,5	2023	4,1
År	Utfall (%)														
2018	5,0														
2019	7,8														
2020	3,0														
2021	2,8														
2022	3,5														
2023	4,1														
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 59</p> <p>Utfall År 2022 68</p> <p>Utfall År 2023 75</p>	<p>— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>68</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>75</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2019	63	2020	59	2021	60	2022	68	2023	75		
År	Utfall (%)														
2019	63														
2020	59														
2021	60														
2022	68														
2023	75														

2.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
Tekniska nämnden får i uppdrag att se över hur upphandlingsverksamheten skall finansieras av förvaltningarna. Här skall bland annat beaktas hur vinsthemtagning sker utifrån avtalstrohet och nya ramavtal. Uppdraget tas över av Kommunstyrelsen.	 Delvis genomfört	Handläggning pågår och ärendet är anmält till Kommunstyrelsen.
Tekniska nämnden får i uppdrag att arbeta fram en policy när det gäller inventarier som syftar till att i första hand använda det som Borås Stad redan äger. En för Borås Stad gemensam förmedling av inventarier ska starta och vara förstahandsalternativ, innan nyanskaffning sker. Uppdraget tas över av kommunstyrelsen.	 Delvis genomfört	Ärendet handläggs.
Kommunorganisationen behöver arbeta med att förebygga att avfall inom den egna organisationen uppkommer. Kommunstyrelsen ska utreda och föreslå nämnd som ska ta det övergripande ansvaret för detta arbete.	 Delvis genomfört	Arbete med att förebygga avfall i egna organisationen pågår i Avfallsplanens anda och avdelning Miljö och klimat har anställt en samordnare för detta. Samordnaren är anställd på Samhällsbyggnadsförvaltningen men arbetar åt Kommunstyrelsen.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda om införandet av distributionscentralen har lett till merkostnader för de nämnder som har tillagningskök.	 Genomfört	Ärendet avslutas på grund av ändrade förutsättningar. På grund av förändrad finansieringsmodell finns inte längre behov av utredningen.

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Bostäder

2.3.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum.	27	64	200	
Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort	135	480	480	
Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort	112	129	120	

2.3.2 Sysselsättning

2.3.2.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Sysselsättningsgrad (20-64 år), %.	81	82	77	

2.4 Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhet är en mänsklig rättighet och ett av de 17 globala målen i Agenda 2030. I Borås Stad arbetar Kommunstyrelsen för att Stadsledningskansliet ska vara en jämställd förvaltning där jämställdhetsintegrering är en del av det systematiska arbetssättet. Kommunstyrelsens samordnande roll i staden innebär att Stadsledningskansliet medverkar, samordnar och driver utvecklingsarbete i frågor som rör jämställdhet på både lokal och regional nivå.

Stadsledningskansliet har under 2023 ansökt om och antagits till Sveriges Regioner och Kommuners modellkoncept för jämställdhet där Stadsledningskansliets ledningsgrupp kommer att agera styrgrupp. Borås Stad har också under året antagit *Program för mänskliga rättigheter på lokal nivå* och jämställdhet är en väsentlig del av arbetet med mänskliga rättigheter. Länsstyrelsen i Västra Götalands läns övergripande jämställdhetsstrategi – där Stadsledningskansliet medverkat i framtagandet – är färdigställd och kommer att lanseras våren 2024. Stadsledningskansliet har också medverkat på *Forum Jämställdhet* som är en årlig jämställdhetskonferens för offentlig och privat sektor och fackliga organisationer.

Kommunstyrelsen har på lokal nivå ansvar för att upprätta en del av stadens styrdokument och från 2023 har riktlinjerna för styrdokument reviderats. Nu har alla stadens styrdokument en koppling till Borås Stads vision och Agenda 2030 där social hållbarhet och mänskliga rättigheter ingår. Detta är en förstärkning av inte minst jämställdhetsperspektivet.

Borås Stad ska vara en arbetsplats där alla känner sig välkomna och där alla avdelningar aktivt arbetar med jämställdhet som en del i stadens arbete med mänskliga rättigheter. Stadsledningskansliet, genom avdelningen Personal och förhandling, har under året vid flera tillfällen anordnat utbildningen *Arbetsmiljö och Samverkan*, vilken riktar sig till chefer och skyddsombud. I utbildningen vävs mänskliga rättigheter, jämställdhet, hbtqi-frågor och diskrimineringsfrågor samman med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Avdelningen Personal och förhandling har under året också anordnat en utbildning i kompetensbaserad rekrytering riktad mot anställande chefer, där utbildningsområdena bland annat handlar om mångfald och de sju diskrimineringsgrunderna.

Stadsledningskansliet ansvarar också för att sprida kunskap och samordna stadens arbete med mänskliga rättigheter genom funktionerna MR-strateg respektive innovationsstrateg på Kvalitets- och utvecklingsavdelningen.

Tjänstepersoner från Kvalitets- och utvecklingsavdelningen har dessutom deltagit i arbetet med att revidera riktlinjerna för delaktighet och inflytande för medborgare samt i framtagandet av ett program för mänskliga rättigheter på lokal nivå, vilka båda antogs av Kommunfullmäktige i april.

3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd

3.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
En utredning ska göras dels om hur Borås Stad på bästa sätt kan vidareutveckla arbetet med att på sina egna marker uppnå ökad variation i skogslandskapet, pröva alternativa brukningsmetoder, återskapa våtmarker och öka den biologiska mångfalden, dels om hur skogen bäst kan fungera som kolsänka.	◆ Delvis genomfört	<p>Uppdraget kopplar an både till Miljöprogram och Energi- och Klimatstrategi, och förvaltningen har planerat att i samverkan med berörda förvaltningar tillsätta en arbetsgrupp för att utreda frågorna. En handlingsplan och konsekvensbedömning kommer att arbetas fram som beskriver hur målen med uppdraget kan nås.</p> <p>Uppdraget utförs i samverkan med bland annat Tekniska förvaltningen, som hösten 2023 har gjort en utredning utifrån sitt uppdrag. Denna utredning kommer ligga till grund för fortsatt arbete inom uppdraget.</p>
Kommunstyrelsen uppdras att 2015 ta fram en vindbruksplan som ett tillägg till översiktsplanen. Tysta områden ska utredas.	● Genomfört	<p>Kommunfullmäktige beslutade 24 augusti 2023 att avsluta uppdraget. De 5 principerna kring vindkraft som finns i översiktsplanen anses som tillräckligt stöd vid analys av förfrågningar från vindkraftexploatörer. Det betyder att det inte görs någon vindbruksplan som tillägg till översiktsplanen. Tysta områden är dokumenterat.</p> <p>Trots att det inte genomförts utan i stället avslutats blir statusen <i>Genomfört</i> i Stratsys, vilket innebär att uppdraget tas bort för uppföljning nästa år.</p>
Hur hållbar mobilitet bäst kan uppnås ska utredas.	◆ Delvis genomfört	<p>Trafikprogrammet antogs i slutet av september 2023. I beslutet ingick att påbörja en arbetet med en trafikplan, där fokus kommer att vara att öka andelen resor med gång, cykel och kollektivtrafik. Arbetet pågår.</p>
Kommunstyrelsen uppdras att genomföra en ny, politiskt ledd, utredning om framtidens kollektivtrafik genom stadens centrala delar.	◆ Delvis genomfört	<p>En utredning presenterades för politiken våren 2023 men bedömdes behöva omarbetas. Förberedande arbete inför en upphandling pågår tillsammans med Kollektivtrafikrådet.</p>
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur kommunen kan fortsätta arbetet med att optimera och samordna sina transporter, eventuellt i ett logistikcenter.	◆ Delvis genomfört	<p>Arbetet pågår enligt plan. En utredning har påbörjats och dialog förs med olika verksamheter inom staden för att utreda förutsättningarna. Uppdraget beräknas vara färdigt under 2024.</p>

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
<p>Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda både hur klimatkrav på byggande kan skärpas och hur byggande av socialt hållbara områden kan stimuleras, via markanvisningar, och utifrån detta föreslå ändringar i "Riktlinjer för markanvisningar för bostäder".</p>	<p>◆ Delvis genomfört</p>	<p>En översyn av <i>Riktlinjer för markanvisningar för bostäder</i> pågår inför eventuell revidering.</p>
<p>Borås Stads långvariga internationella arbete med kunskapsöverföring inom avfallsområdet bör fortsätta. Under 2020 ska Kommunstyrelsen utreda hur detta arbete ska bedrivas.</p>	<p>◆ Delvis genomfört</p>	<p>Arbetet pågår.</p>
<p>Kommunstyrelsen får i uppdrag att lista möjliga kolsänkor som kommunen kan medfinansiera. Kolsänkorna ska rangordnas utifrån deras effektivitet i termer av minskad koldioxid per investerad krona.</p>	<p>◆ Delvis genomfört</p>	<p>Arbetet är påbörjat och berörda aktörer har involverats.</p>
<p>Sverige behöver öka självförsörjningsgraden av livsmedel. Borås Stad ska utreda vad staden kan bidra med, så att livsmedelsproduktionen inom kommunens område kan öka.</p>	<p>◆ Delvis genomfört</p>	<p>Under 2023 har kontakter tagits med det lokala näringslivet och de lokala organisationer som är viktiga för en höjning av stadens livsmedelsförsörjning i händelse av höjd beredskap, kris och katastrof. Det finns goda förutsättningar att bygga en lokal robust organisation som väsentligt kan bidra om en sådan situation uppstår i ett kort perspektivet (3–6 månader). Detta förutsätter att planer upprättas för de ansvarsområden som är högst prioriterade i vårt kommunala åtagande och som ger störst effekt. En rimlig avgränsning av stadens uppdrag behöver också samordnas med berörda myndigheter, främst Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten. Dessutom behöver behovet av drivmedel och viktiga insatsvaror, som inte direkt är stadens ansvarsområden tillgodoses för den period som väljs. Under 2023 har en hel del nya lagar och förordningar beslutats av regeringen som påverkar hur vårt arbete med utredningen kan bedrivas. MSB och länsstyrelsen analyserar för närvarande sitt uppdrag utifrån dessa lagar och förordningar. Under våren kommer Borås Stad att ha möten med berörda myndigheter med målet att utifrån deras ansvarsområden avgränsa och komplettera stadens uppdrag så att bäst effekt uppnås för de insatser som blir stadens ansvar. Prognosen är att analysen tillsammans med myndigheterna tar åtminstone våren 2024 i anspråk.</p>

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
Vägföreningars/samfälligheters huvudmannaskap ska utredas med utgångspunkt från tidigare gjord utredning.	◆ Delvis genomfört	Utredning och politiska avstämningar pågår. Planerad slutredovisning våren 2024.
Utbyggnadsstrategier för våra serviceorter med närområde ska tas fram.	● Genomfört	Kommunfullmäktige antog den 28 september 2023 strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared.
Stödet till första linjens chefer ska förstärkas. En plan med tydlig struktur för hur detta arbete ska bedrivas ska tas fram.	● Genomfört	Systematiskt chefsutvecklingsprogram genomförs årligen som stöd för första linjens chefer.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att under första halvan av 2021 ta fram regelverk och informationsmaterial om intraprenader.	● Genomfört	Uppdraget är avslutat enligt beslut i Kommunfullmäktige den 27 april 2023.
Utreda ny yta för evenemangsområde	◆ Delvis genomfört	Uppdraget är framskrivet av handläggare och har delgivits k-råd under Q3-2021.
Söka ny yta för evenemangsområde.	● Genomfört	Uppdraget omfattar detsamma som uppdraget "utreda ny yta för evenemangsområde". Detta ärende avslutas härmed för att inte återrapportera dubbelt.

4 Resurser

4.1 Nämndens verksamhet 1

4.1.1 Resultat

4.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	50 083	12 709	8 358	8 544	186
Avgifter och övriga intäkter	113 087	129 383	44 547	73 241	28 694
Summa intäkter	163 171	142 092	52 905	81 785	28 880
Personal	-138 899	-146 159	-134 604	-143 419	-8 815
Lokaler	-13 985	-14 773	-13 204	-16 610	-3 406
Material och tjänster	-139 206	-106 165	-69 593	-85 877	-16 284
Kapitalkostnader	-6 061	-4 962	-458	-458	0
Summa kostnader	-298 152	-272 060	-217 860	-246 364	-28 505
Buffert (endast i budget)	0	0	-1 650	0	1 650
Nettokostnader	-134 981	-129 968	-166 604	-164 579	2 025
Kommunbidrag	139 449	147 049	166 604	166 604	
Resultat jämfört med kommunbidrag	4 468	17 136	0	2 025	
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Godkända "öronmärkta" projekt	7 230	5 131		5 462	
Resultat jämfört med tillgängliga medel	11 698	22 267		7 487	
Akkumulerat resultat	5 000				

Fotnot: I bokslut 2021 och 2022 ingår MEX och SPA i resultatet.

4.1.1.2 Resultatanalys

Stadsledningskansliets utfallssiffror kommenteras här innan resultatanalysen påbörjas, eftersom förvaltningen har flera verksamheter som genom sin budgetering försvårar analysen. För det första finansieras enheten Organisationshälsa med så kallade öronmärkta medel, som inte finns i budget. Alla kostnader på denna enhet är således obudgeterade, vilket gör att personalkostnadsavvikelsen för Stadsledningskansliet blir lägre än vad den hade varit om det funnits en budgeterad kostnad för personal som arbetar på enheten. För det andra hamnar intäkter och kostnader för fackliga förtroendemän och Kortteamet hos Stadsledningskansliet. Dessa verksamheter gör ett nollresultat varje år men ligger obudgeterad, både på intäkts- och kostnadssidan. Tillsammans har de haft intäkter på 15,2 mnkr. Allt utfall i dessa verksamheter förvränger således utfalls- och avvikelsekolumnerna i tabellen ovan.

Stadsledningskansliet gjorde ett överskott 2023. Med öronmärkta medel inräknade blev den positiva avvikelsen 2,0 mnkr och med öronmärkta medel borträknade blev avvikelsen 7,5 mnkr.

I förvaltningens resultat återfinns flera större negativa poster som var obudgeterade. För det första ökade den politiska organisationen inför 2023, vilket kostade omkring 2 mnkr. För det andra fick Stadsledningskansliet en nettokostnad på 1,5 mnkr på grund av utbetalande av stöd till en fiberförening, vilket gjordes i enlighet med ett tidigare fullmäktigebeslut. Fiberföreningsstödet innebar 3 mnkr i utbetalat bidrag och en obudgeterad intäkt på 1,5 mnkr.

Stadsledningskansliet har dessutom under året också stått för utgifter för anläggandet av en lastbilsställplats på Viared (2,8 mnkr) och köpt trygghetsskapande arbete från Borås TME (0,8 mnkr).

De negativa avvikelseposterna kunde dock vägas upp med positiva budgetavvikelser. De större av dessa var överskott i personalbudgeten (ungefär 5,5 mnkr om man bortser från de obudgeterade verksamheterna som nämns ovan och den politiska organisationen), utdebitering av försäkringskostnader som generade ett överskott under året (ca 1 mnkr) och en obudgeterad intäkt för justering av tidigare balanserade försäkringsskademedel (3,7 mnkr).

Koncerninköps intäkter blev i år omkring 2,3 mnkr högre än budgeterat, mycket på grund av att den provision som avdelningen använder för att finansiera sin verksamhet är baserad på inköpspriser från leverantörerna. Koncerninköps intäkter är de största bland förvaltningens intäkter i den ordinarie verksamheten. I och med prisuppgången 2023 blev även provisionen högre. Det är således svårt att planera verksamhet utifrån finansieringsmodellen med provision, eftersom resultaten kan fluktuera kraftigt mellan åren.

Utöver ovan nämnda avvikelser förekom också en del mindre avvikelser, som tillsammans uppgick till ett större belopp. Tillsammans generade alltså alla avvikelser, negativa som positiva, ett överskott på 7,5 mnkr.

4.1.1.3 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2022-12-31	Utfall 2023	Återstår
Organisationshälsa	30 000	21 362	5 462	3 176
Byggbonus	14 750	10 530	73	4 147
Summa	44 750	31 892	5 535	7 323

Öronmärkta medel för Organisationshälsa används av Stadsledningskansliet.

Öronmärkta medel för Byggbonus används mestadels av Samhällsbyggnadsförvaltningsramen.

Alla siffror i tabellen ovan är i tusentals kronor.

4.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Kontorsledning					
Intäkt	41	35	0	185	185
Kostnad	-13 817	-14 570	-17 394	-19 965	-2 571
Nettokostnad	-13 776	-14 535	-17 394	-19 780	-2 386
Kommunikation					
Intäkt	1 450	1 813	1 395	1 590	195
Kostnad	-17 810	-12 122	-12 766	-12 718	48
Nettokostnad	-16 360	-10 309	-11 371	-11 128	243
Sekretariat (Ekonomistyrning)					
Intäkt	1 261	1 284	1 129	1 642	513
Kostnad	-26 172	-26 962	-28 228	-29 755	-1 527
Nettokostnad	-24 911	-25 678	-27 099	-28 113	-1 014
Ekonomistyrning					
Intäkt	4 416	4 285	3 598	5 402	1 804
Kostnad	-16 958	-20 699	-21 201	-22 925	-1 724
Nettokostnad	-12 542	-16 414	-17 603	-17 523	80
Personal och förhandling					
Intäkt	13 118	12 129	1 970	12 103	10 133
Kostnad	-34 403	-33 487	-22 745	-36 260	-13 515
Nettokostnad	-21 285	-21 358	-20 775	-24 157	-3 382
Näringsliv					
Intäkt	5 662	4 133	2 506	6 054	3 548
Kostnad	-17 724	-18 914	-18 501	-21 473	-2 972
Nettokostnad	-12 062	-14 781	-15 995	-15 419	576
Kvalitet och utveckling					
Intäkt	5 718	9 285	3 616	4 530	914
Kostnad	-33 583	-37 130	-36 115	-35 571	544
Nettokostnad	-27 865	-27 845	-32 499	-31 041	1 458
Koncerninköp					
Intäkt	70 891	39 838	24 191	26 494	2 303
Kostnad	-82 103	-45 041	-33 490	-38 228	-4 738
Nettokostnad	-11 212	-5 203	-9 299	-11 734	-2 435
Centrum för kunskap och säkerhet					
Intäkt	18 085	22 574	14 500	23 786	9 286
Kostnad	-26 320	-29 209	-27 420	-29 471	-2 051
Nettokostnad	-8 235	-6 635	-12 920	-5 685	7 235
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-1 650	0	1 650
Nettokostnad	0	0	-1 650	0	1 650

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Totalt					
Intäkt	120 642	95 376	52 905	81 786	28 881
Kostnad	-268 890	-238 134	-219 510	-246 366	-26 856
Nettokostnad	-148 248	-142 758	-166 604	-164 579	2 025

Kontorsledning

Kontorsledningsavdelningen har en negativ avvikelse från budget på 2,4 mnkr. Denna avvikelse beror på obudgeterade kostnader för anläggandet av en lastbilsställplats på Viared samt bidrag till Borås TME för trygghetsskapande åtgärder, samtidigt som vissa andra budgetposter blev lägre än budgeterat.

Kommunikation

Avdelningen gjorde ett överskott på 0,2 mnkr. Detta beror till stor del på ett personalbudgetöverskott på 0,6 mnkr som till stora delar täcktes upp av verksamhetskostnader som blev högre än budget.

Sekretariat

Avdelningen har en negativ avvikelse på 1,0 mnkr. I denna återfinns kostnader för den politiska organisationen, vilken blev 2,0 mnkr dyrare än budget, och lägre än budgeterade kostnader för ärendehanteringssystemet och prenumeration på *Dagens samhälle* samt lägre kostnader med anledning av en vakans delar av året.

Ekonomistyrning

Ekonomistyrning visar en positiv avvikelse motsvarande 79 tkr. I avvikelsen finns två poster att särskilt kommentera. Dels finns en positiv avvikelse avseende personalkostnader motsvarande 1,5 mnkr som förklaras av tre vakanta tjänster under delar av året. De vakanta tjänsterna finns fördelade på respektive enhet inom avdelningen. De vakanta tjänsterna har inneburit att befintlig personal på avdelningen har haft en högre arbetsbelastning, men uppdraget har kunnat genomföras som planerat. Dels återfinns i resultatet för också ökade kostnader i form av bidrag till fiberföreningar motsvarande 1,5 mnkr.

Personal och förhandling

Avdelningen har en negativ avvikelse på 3,4 mnkr. Enheten Organisationshälsa har rätt att gå back med anledning av att det i tidigare årsbokslut öronmärkts medel till enhetens arbete. Enheten uppvisar år 2023 en negativ avvikelse på 5,5 mnkr.

Hade Organisationshälsa inte räknats med hade avdelningen i stället gjort ett överskott på 2,1 mnkr., vilket till största delen beror på personalbudgetöverskott.

Näringsliv

Näringslivsavdelningen gör ett överskott på 0,6 mnkr, framför allt för att intäkterna för projektmedel blev högre än budgeterat.

Kvalitet och utveckling

Kvalitet- och utvecklingsenheten gjorde ett överskott på 0,5 mnkr, vilket till största delen beror på personalbudgetöverskott.

Stadsarkivet, som numera hör till Sekretariatet men fortfarande redovisas hos Kvalitet- och utvecklingsavdelningen, gjorde ett överskott på 0,8 mnkr. Överskottet kom sig dels av att kostnaden för personal som tidigare varit anställd hos föreningen Föreningsarkivet men numera hör till Stadsarkivet inte var så hög som det var budgeterat för, dels att enheten hade lägre kostnader för tjänster än budgeterat. De sistnämnda tjänsterna har till budget 2024 inarbetats i skötseln för E-arkivet, där enheten framöver kommer att ha en utsedd utvecklarresurs hos Dataservice.

Koncerninköp

Koncerninköp har en negativ budgetavvikelse på 2,4 mnkr. Avdelningen har haft ett överskott på 2,8 mnkr i personalbudgeten, mycket på grund av att flera tjänster på avdelningen är svårrekryterade. Därtill har intäkterna varit 2,3 mnkr högre än budget. Koncerninköps kostnader fördelas ut på interna och externa kunder. Samordnade avtal finansieras genom provision som faktureras till leverantörerna utifrån de inköp som görs, och inflation och ökade priser har medfört ökade provisionsintäkter.

Kostnaden för material och tjänster har varit 7,5 mnkr högre än budget. Den största enskilda posten är utrangering av varor från krislagret som köptes in under coronapandemin, där varor till ett värde av 2,5 mnkr fick kasseras. Om denna post räknas bort hade avdelningen endast haft en budgetavvikelse på 0,1 mnkr.

Centrum för kunskap och säkerhet

Centrum för kunskap och säkerhet gör en positiv budgetavvikelse på 7,2 mnkr. En mindre del (0,9 mnkr) härrör sig till personalbudgetöverskott. De övriga större förklarande posterna är en outnyttjad budget på cirka 2 mnkr för att motverka organiserad brottslighet samt 3,7 mnkr i en reglering av försäkringsersättning för försäkrings-skador. Överskottet av årets försäkringsdebiteringar blev cirka 1 mnkr, vilket bidrar till årets höga resultat.

4.1.3 Riktade stats- och EU-bidrag

Tkr

Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
ESF	Motverka barkfattigdom	9 967	0
Europaparlamentet	CO-FINANCING OF CITIZENS' ENGAGEMENT ACTIONS IN THE AREA OF COMMUNICATION IN VIEW OF THE EUROPEAN ELECTIONS OF	477 *	0
EU erasmus	Project 101056544 — TRANSITIONS	1 154 *	763 *
EU erasmus	Project 101111842 — METASKILLS4TCLF	1 771 *	673 *
EU interreg 50%, VGR 25%	Citylogistik	8 585 *	1 269
EU Interreg 60% VGR 20%	Energisamverkan	5 532 *	0
EU Interreg 60% VGR 20%	Citylogistik	3 717 *	0
Vinnova FFI 50%	HCT logistikprojekt	3 607	362
MSB	Stöd till kommunal krisberedskap och civilt försvar	12 270	3 680
Summa		47 080	6 747

* Omräknat från Euro till en kurs av 11,096 SEK per Euro.

4.1.4 Stadsledningskansliet

4.2 Nämndens verksamhet 2

4.2.1 Kommungemensam verksamhet

4.2.2 Resultat

4.2.2.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	0	0	0	0	0
Avgifter och övriga intäkter	994	856	1 000	847	-153
Summa intäkter	994	856	1 000	847	-153
Personal	0	0	0	0	0
Lokaler	-2 119	-2 130	-2 363	-2 264	99
Material och tjänster	-122 434	-126 122	-135 587	-134 789	798
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-124 553	-128 252	-137 950	-137 053	897
Buffert (endast i budget)	0	0	0	0	0
Nettokostnader	-123 559	-127 396	-136 950	-136 206	744
Kommunbidrag	124 300	128 550	136 950	136 950	
Resultat jämfört med kommunbidrag	741	1 154	0	744	744
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Godkända "öronmärkta" projekt					
Resultat jämfört med tillgängliga medel	741	1 154	0	744	744
Ackumulerat resultat			0		

4.2.2.2 Resultatanalys

Den kommungemensamma ramen omfattade 136,95 mnkr och gjorde ett överskott på 0,7 mnkr. Överskottet berodde till största delen (0,5 mnkr) på att de extratjänster som kommunen köper från Västtrafik inte nyttjades av boråsarna i så stor grad som budgeten tillät.

4.2.3 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Övrig gemensam verksamhet (upphovsmannarätt)					
Intäkt	0	0	0		0
Kostnad	-466	0	-478	-475	3
Nettokostnad	-466	0	-478	-475	3
Bidrag till samarbetsorganisationer					
Intäkt	989	851	1 000	843	-157
Kostnad	-19 054	-19 584	-19 897	-19 592	305
Nettokostnad	-18 065	-18 733	-18 897	-18 749	148
Näringslivsfrämjande åtgärder					
Intäkt	0	0			
Kostnad	-2 119	-2 130	-2 363	-2 264	99
Nettokostnad	-2 119	-2 130	-2 363	-2 264	99
Räddningstjänst					
Intäkt	0	0			
Kostnad	-90 603	-93 601	-101 432	-101 443	-11
Nettokostnad	-90 603	-93 601	-101 432	-101 443	-11
Kommunikationer					
Intäkt	0	0			
Kostnad	-12 311	-12 937	-13 780	-13 280	500
Nettokostnad	-12 311	-12 937	-13 780	-13 280	500
Ekonomiskt bistånd					
Intäkt	5	5	0	5	5
Kostnad	0	0	0	0	0
Nettokostnad	5	5	0	5	5
Totalt					
Intäkt	994	856	1 000	848	-152
Kostnad	-124 553	-128 252	-137 950	-137 054	896
Nettokostnad	-123 559	-127 396	-136 950	-136 206	744

4.3 Samhällsbyggnadsförvaltning

4.3.1 Resultat

4.3.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag			1 456	11 407	9 951
Avgifter och övriga intäkter			42 391	45 806	3 415
Summa intäkter			43 847	57 213	13 366
Personal			-26 221	-22 973	3 248
Lokaler			-175	-281	-106
Material och tjänster			-12 166	-23 760	-11 594
Kapitalkostnader			-5 184	-5 435	-251
Summa kostnader			-43 746	-52 449	-8 703
Buffert (endast i budget)			0	0	0
Nettokostnader			101	4 764	4 664
Kommunbidrag			-101	-101	
Resultat jämfört med kommunbidrag			0	4 664	
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Godkända "öronmärkta" projekt				73	
Resultat jämfört med tillgängliga medel				4 737	
Ackumulerat resultat			585	835	

Ramen fanns först 2023.

4.3.1.2 Resultatanalys

I tabellen ovan ingår projektet för sanering av Viskan. Detta projekt, som 2023 haft kostnader för drygt 9 mnkr, ersätts med bidrag från Länsstyrelsen. Varken intäkter eller kostnader i projektet är medräknade i budgeten, vilket gör att avvikelserna för statsbidragsintäkter och material och tjänster blir missvisande höga.

Samhällsbyggnadsförvaltningen hade en ram på -0,1 mnkr och gjorde ett överskott på 4,7 mnkr. Överskottet beror dels på budgetöverskott i personalbudgeten (3,2 mnkr), dels på högre arrende- och tomträttsintäkter än budgeterat (överskott 4 mnkr). Gällande intäktsavvikelsen har Mark- och exploateringsavdelningen stora intäkter för nyttjanderätter av mark som räknas upp med konsumentprisindex. I och med inflationen blev dessa betydligt högre än prognosen inför året.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under årets ökat kostnader för externt köpta tjänster för att använda överskottet. Förvaltningen har också justerat en felaktigt redovisad fordran, vilket dragit ner resultatet på intäktssidan med 1 mnkr.

Av de 0,25 mnkr som fanns i kommunbidrag för Klimatkompensationsfonden betalades 0,1 mnkr ut för en uppgradering av Borås Stads verktyg för inköpsanalys. Verktöget kan nu fånga hållbarhetsaspekter. Fakturerade klimatavgifter under året uppgick till 0,1 mnkr. Överskottet för fonden blir året 2023 blir därför 0,25 mnkr, vilka läggs till det ackumulerade resultatet. Det ackumulerade

resultatet för Klimatkompensationsfonden uppgår därför nu till 0,8 mnkr.

4.3.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Mark och exploatering					
Intäkt	40 704	42 321	42 285	45 620	3 335
Kostnad	-17 657	-19 881	-25 591	-26 016	-425
Nettokostnad	23 047	22 440	16 694	19 604	2 910
Strategisk samhällsplanering					
Intäkt	1 825	4 395	1 562	10 228	8 666
Kostnad	-11 604	-14 045	-14 528	-22 072	-7 544
Nettokostnad	-9 779	-9 650	-12 966	-11 844	1 122
Miljö och klimat					
Intäkt	0	0		1 245	1 245
Kostnad	0	0	-3 377	-4 258	-881
Nettokostnad	0	0	-3 377	-3 013	364
Klimatkompensationsfond					
Intäkt	0	0	0	117	117
Kostnad	0	0	-250	-100	150
Nettokostnad	0	0	-250	17	267
Totalt					
Intäkt	42 529	46 716	43 847	57 210	13 363
Kostnad	-29 261	-33 926	-43 746	-52 446	-8 700
Nettokostnad	13 268	12 790	101	4 764	4 664

Mark och exploatering

Avdelningen gjorde under 2023 ett överskott på 2,9 mnkr. Överskottet beror på att intäkterna för nyttjanderätter av mark, som till stor del justeras utifrån konsumentprisindex, blev högre än budget (en ökning med 4 mnkr). Samtidigt hade avdelningen ett överskott på 1,1 mnkr i personalbudgeten, vilket vägdes upp av kostnaderna för konsulter, internränta och andra externa avgifter blev högre än budget. Avdelningen justerade också en felaktigt redovisad fordran, vilket drog ner resultatet med 1 mnkr.

Strategisk samhällsplanering

Två tjänster inom klimatuppdrag (Energi- och klimatstrategin inklusive Koloxidbudgeten samt Klimatneutrala Borås) överfördes halvårsskiftet 2023 från avdelningen Strategisk samhällsplanering (SPA) till Miljö- och klimatavdelningen. Under hösten 2023 har SPA:s pågående och förväntade uppdrag samt tillgängliga resurser inventerats, och inventeringen visar att de personella resurserna inte matchar uppdragen. Förslag till prioritering kommer därför att tas fram våren 2024.

För 2023 blev överskottet cirka 1,1 mnkr, jämfört med budget. Anledningen är lägre personalkostnader på grund av sjuk- och föräldraledig personal. Det innebär också att färre uppdrag slutförts.

Miljö och klimat

Den nya Miljö- och klimatavdelningen bildades i samband med omorganisationen 2023, då flera tjänster flyttade från Miljöförvaltningen till Samhällsbyggnadsförvaltningen. Under året har förvaltningens klimattjänster samlats genom att en miljöstrategitjänst och en projektledartjänst har flyttat från Avdelningen för strategisk samhällsplanering till Miljö- och klimatavdelningen. Avdelningen har under året varit underbemannad och det läget kommer bestå 2024, då fler vakanser på avdelningen inte tillsatts. Det innebär att hårda prioriteringar i avdelningens uppdrag har gjorts och kommer fortsätta göras, vilket i sin tur påverkar tempot i arbetet.

Avdelningen har haft ett budgetöverskott på grund av ej tillsatta vakanser och uppsägning. Delar av överskottet har bland annat använts till stadsövergripande strategiska utredningar inom klimatanpassning. I slutandan blev avdelningens överskott 0,4 mnkr.

5 Investeringar

5.1 Sammanställning Investeringar

	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
Investeringar årliga anslag	41 000	8 893	32 107
Investeringar som löper över flera år	10 983	-3 570	14 553
Summa	51 983	5 323	46 660

5.2 Investeringar, årliga anslag

Investeringar

Tkr	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
Viared Västra, åtgärder för gator	3 000	2 339	661
Viared Norra, åtgärder för gator	0	1 192	-1 192
Nordskogen, åtgärder för gator	0	0	0
Utbyggnad av bostadsområden	8 000	0	8 000
Fastighetsinköp	30 000	5 362	24 638
Summa	41 000	8 893	32 107

Analys

Viared Västra : Utfallet avser åtgärder i Frälsegårdsrondellen.

Viared Norra: Utfallet avser toppbeläggning.

Utbyggnad av bostadsområden: Inga utgifter 2023.

Fastighetsinköp: Utfallet avser inköp av bl a Tummarp 1:37, Mjölkskilvingen 16 och Fristads-Hed.

5.3 Investeringar som löper över flera år

Tkr	Godkänd utgift	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023	Omdisponering	Total prognos	Projekt status
Nabbamotet	21 500	10 983	14 553	-3 570	-3 570	21 500	3
Summa	21 500	10 983	14 553	-3 570	-3 570	21 500	

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Projektering

3: Investeringen pågår

4: Klart för ekonomisk slutredovisning

Analys

Nabbamotet arbete pågår och ska vara klart hösten 2024

Nabbamotet har flera delar varav vissa delar är kommunens och vissa delar är trafikverkets.

I Nabbamotsprojektet har Borås Stad förpliktigt sig att bygga vissa av Trafikverkets tillgångar. Vissa

nedlagda utgifter i projektets utfall i tabellen ovan skulle inte ha redovisats som anskaffande av tillgång (läs investering), utan i stället ha redovisats som i anspråktagande av avsättning för denna förpliktelse. Detta kommer att rättas under 2024.

6 Exploateringsredovisning

Tkr	Budget 2023	Belopp 2023	Avvikelse 2023	Godkänd utgift	Belopp tom 2023	Total prognos
Utbyggnad av industriområde Viared						
Västra						
Utgift omsättningstillgångar	-27 850	-1 312	26 538	-382 700	-362 385	-382 700
Utgift anläggningstillgångar	-3 000	-2 339	661	-52 000	-54 046	-55 500
Intäkt försäljning	0	30 518	30 518		396 713	525 000
Netto	-30 850	26 867	57 717	-434 700	-19 718	86 800
Utbyggnad av industriområde Viared						
Norra						
Utgift omsättningstillgångar	0	0	0	-31 000	-36 173	-31 000
Utgift anläggningstillgångar	0	-1 192	-1 192	-19 000	-18 038	-20 192
Intäkt försäljning	0	2 963	2 963		59 105	68 000
Netto	0	1 771	1 771	-50 000	4 894	16 808
Utbyggnad av industriområde						
Nordskogen						
Utgift omsättningstillgångar	0	0	0	-72 320	-74 342	-74 300
Utgift anläggningstillgångar	0	0	0	-7 680	-6 932	-7 680
Intäkt försäljning	15 000	17 990	2 990		85 160	127 950
Netto	15 000	17 990	2 990	-80 000	3 886	45 970
Utbyggnad av övriga industriområden						
Utgift omsättningstillgångar	-30 000	-5 795	24 205			
Utgift anläggningstillgångar	0	0	0			
Intäkt försäljning	0	0	0			
Netto	-30 000	-5 795	24 205			
Utbyggnad av bostadsområden						
Utgift omsättningstillgångar	-22 000	-1 582	20 418			
Utgift anläggningstillgångar	-8 000	0	8 000			
Intäkt försäljning	12 000	0	-12 000			
Netto	-18 000	-1 582	16 418			

Utbyggnad av industriområde pågår i Viared Västra och Viared Norra. Utgift anläggningstillgång Viared Västra avser Frälsegårdsrondellen.

Status för tomtmark som återstår för att säljas;

Viared Västra ca 217 000 m² återstår

Viared Norra 17 555 m² återstår

Nordskogen 83 000 m² återstår

Utbyggnad av övriga industriområden omfattar beredning av mark inom den gamla delen av Viareds industriområde.

Tomtmark övriga industriområden 20 000 m² återstår

Utbyggnad av bostadsområden avser beredning av mark i Hovalida.

Under året har det uppdagats att vissa inkomster och utgifter i investeringsredovisningen har bokförts på fel period. Med anledning av detta har det gjorts en del rättningar i balansräkningen under året, vilket påverkar totalsiffrorna i projekten i tabellen ovan. Exempelvis har det i rättningarna kostnadsförts 7,5 mnkr på driften avseende kostnader för gatuutbyggnader där gatan ägs av vägförening. När gatan ägs av en vägförening får kommunen inte aktivera gatan i sin balansräkning. En större sammanställning av årets rättelser kommer presenteras i stadens årsredovisning.

7 Arbetsgivarpolitik

Borås Stad behöver arbeta systematiskt för att kompetensförsörja våra verksamheter. I likhet med hela det offentliga Sverige står organisationen under de närmaste åren inför stora utmaningar, eftersom efterfrågan på och behovet av de tjänster kommunen erbjuder ökar i snabbare takt än befolkningen i arbetsför ålder.

Kommunstyrelsen skapar förutsättningar för förvaltningarnas långsiktiga och uthålliga arbete med arbetsgivarpolitik i allmänhet och kompetensförsörjningsfrågan i synnerhet. Det görs genom att styra de övergripande processerna och stödja förvaltningarnas arbete med exempelvis arbetsmiljö, kompetensutveckling, lönebildning, pensionsfrågor och organisationsfrågor. Det handlar om att arbeta för ett jämställt arbetsliv där hälso- och arbetsmiljöarbetet prioriteras på samtliga ledningsnivåer. Det handlar också om att ge förutsättningar för medarbetare att gå från deltid till heltidsarbete, motivera och ge förutsättningar för äldre medarbetare till ett långt arbetsliv samt att utveckla och dra nytta av digitalisering för att frigöra värdeskapande tid i stadens verksamheter.

Kommunstyrelsen har en stor utmaning att attrahera rätt kompetens och möta de behov som verksamheterna står inför. Ett exempel är att den mesta informationen som produceras i dag finns i digital form i olika verksamhetssystem och det gör att det blir förändrade arbetsuppgifter med andra kompetenskrav i framtiden.

Arbetet med arbetsgivarpolitik och kompetensförsörjning har många sidor. En god arbetsmiljö är grundläggande för väl fungerande arbetsplatser med nöjda och friska medarbetare och god kvalitet i verksamheten. Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas och förfinas ständigt. För att nå framgång i kompetensförsörjningsarbetet behöver Borås Stad arbeta aktivt med att attrahera, rekrytera och introducera nya medarbetare, utveckla och behålla befintliga medarbetare samt på ett professionellt sätt utveckla medarbetare som lämnar sin tjänst. Utöver det ordinarie arbetet inom personalområdet kommer Kommunstyrelsen därför bland annat att fokusera på riktat utvecklingsarbete inom följande områden:

- Utbildningsinsatser har genomförts för skolklustrets berörda chefer inom barn- och elevhälsa och därefter har decentraliserad lönesättning införts för yrkesgrupper inom denna verksamhet.
- Implementering av en reviderad plattform för arbetsgivarvarumärket för att stärka attraktionskraft bland kandidater för anställning.
- Dialog om nytt samverkansavtal pågår med facken. Implementering sker efter att avtalet är klart.
- Omställningsfonden, där man tillsammans med fackliga representanter identifierar relevanta insatser ur ett kompetensförsörjningsperspektiv och därmed ger medarbetare rätt och tillräcklig kompetens för sina uppdrag.

Kommunstyrelsen bedriver dessutom ett aktivt friskvårdsarbete med medarbetare som är drivande i sina roller som hälsoinspiratörer.